

MTBT KÖNYVTÁRI ADATLAP

nyilvántartási szám: 562

Szerző:	Kovács Máté Gergő, Zafer Sağdıç (szerk.)
Cím:	Magyarok tervlapjai Törökországban. Magyar-török építészeti kapcsolatok a 1920. században
Eredeti cím:	
Fordította:	Kovács-Máté Gergő
Kiadás helye és éve:	Budapest, 2022.
Kiadó:	TERC Kft
Oldalszám:	156
Nyelv:	magyar
Copyright:	Hungarian edition TERC Kft, 2022 Orkun Dayıoğlu, Fodor Gábor, Anthony Gall, M. Dila Gümüş, Kiss Zsuzsanna Emília, Kovács Máté Gergő, Kövecsi-Oláh Péter, Zafer Sağdıç, Emre saral, Nur Urfalıoğlu, Mehmet Emin Yılmaz, 2022
ISBN:	978 615 5445 85 9
HU ISSN:	
Elektronikus változat:	
Példányszám a könyvtárban:	1
A kötetet Kovács-Máté Gergő adományozta a Magyar-Török Baráti Társaságnak 2023 -ban	

Különösen a 19. századtól kezdve, a késő Oszmán Birodalom idejétől a Török Köztársaság korszakáig számos magyar építész tartózkodott Törökországban. Sokuk német alapítású irodában dolgozott, sokuk Törökország egy-egy jelentős városában rendezett építészeti tervpályázaton vett részt. Ezen időszak során a felépültekhez képest nagyobb számú olyan terv található, amelyeket az említett területekre terveztek, de nem valósultak meg. Az említett munkák a saját korszakukban kortárs perspektívájú, innovatív és érdekes tervek voltak. A kétoldalú társadalmi-kulturális és építészeti kapcsolatok megértése szempontjából ezek a tervek éppoly fontosak, mint a megvalósultak. Közös jellemzőjük, hogy később a magyarországi építészközösségen belüli szellemi tevékenységek sorozatának előfutáraivá váltak, és sok esetben olyan hatást generáltak, amely a magyar építészeti gondolkodás és a modern magyar építészet fejlődésének területén is hatással bírt.

A tanulmánykötetben közölt építészeti tervek és gondolatok, az építészeti kapcsolatok bemutatása ilyen részletességgel eddig még soha nem került a nagyközönség elé, ami a témában jártas török és magyar kutatók közös munkájával jött létre.

Tartalom

ELŐSZÓ / KRÄHLING JÁNOS	8
ELŐSZÓ / SEVİNÇ HADİ	9
AJÁNLÁS ÉS KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS / KOVÁCS MÁTÉ GERGŐ	11
AJÁNLÁS ÉS KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS / ZAFER SAĞDIÇ	13
BEVEZETŐ	
UTAK ÉS ÚTKERESZTEZŐDÉSEK. MAGYAR-TÖRÖK ÉPÍTÉSZETI KAPCSOLATOK A KÉSEI OSMÁN BIRODALOM ÉS A KORAI TÖRÖK KÖZTÁRSASÁG TERÜLETÉN / KOVÁCS MÁTÉ GERGŐ.....	15
BEVEZETŐ	
TÖRÖK-NÉMET-MAGYAR ÉPÍTÉSZETI ÉS TÁRSADALMI-KULTURÁLIS KAPCSOLATOK / ZAFER SAĞDIÇ	18
[1856] HENSZLMANN IMRE: SOLI DEO GLORIA, A KRÍMI TEMPLOM – BEYOĞLU, ISZTAMBUL / KOVÁCS MÁTÉ GERGŐ	21
[1911-76-TÓL NAPJAINKIG] TÖRÖK ÉPÍTÉSZEK MUNKÁI GÜL BABA TÜRBÉJÉN / MEHMET EMİN YILMAZ	27
[1917] KÓS KÁROLY: SZTAMBUL. VÁROSTÖRTÉNET ÉS ARCHITEKTÚRA / ANTHONY GALL-FODOR GÁBOR	36
[1917] MARÓTI GÉZA ISZTAMBULBAN / FODOR GÁBOR	40
[1917] EGY SOKOLDALÚ ÉPÍTÉSZ MAGYARORSZÁG ÉS TÖRÖKORSZÁG KÖZÖTT: SEMİH RÜSTEM TEMEL / M. DİLA GÜMÜŞ	44

[1920–30] MAGYAR ÉPÍTŐMUNKÁSOK TÖRÖKORSZÁGBAN / EMRE SARAL	51
[1924–25] CARL CRISTOPH LÖRCHER ÉS AZ 1924–25. ÉVI ANKARA-VÁROSTERV / ZAFER SAĞDIÇ-ORKUN DAYIOĞLU	56
[1927] ORMOS IMRE: ANKARA VÁROSÁNAK TÁJÉPÍTÉSZETI RENDEZÉSE / KOVÁCS MÁTÉ GERGŐ-NUR URFALIOĞLU	59
[1928–32] HERMANN JANSEN ÉS AZ 1928–1932. ÉVI ANKARA-VÁROSTERV / ZAFER SAĞDIÇ-ORKUN DAYIOĞLU	63
[1931] MÖLLER ISTVÁN ÉS GRIDI-PAPP IMRE: II. RÁKÓCZI FERENC FEJEDELEM EBÉDLŐHÁZA, RODOSTÓ / FODOR GÁBOR-KOVÁCS MÁTÉ GERGŐ	66
[1931] SEDAD HAKKI ELDİM: A BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR TÖRÖKORSZÁG- PAVILONJA / NUR URFALIOĞLU	71
[1932] ZÜHTÜ BAŞAR BUDAPESTI KIÁLLÍTÁSA / NUR URFALIOĞLU- KOVÁCS MÁTÉ GERGŐ	83
[1934–36] KOVÁCS LÁSZLÓ-PAOLO VIETTI VIOLI: ANKARAI NEMZETI STADION / KOVÁCS MÁTÉ GERGŐ	86
[1937] BARDON ALFRÉD ÉS IFJ. DÁVID KÁROLY „YELKEN”, VAGYIS „VITORLA” JELIGÉJŰ TERVE – NEMZETKÖZI HAJÓÁLLOMÁS TERVPÁLYÁZATA – KARAKÖY, ISZTAMBUL / KOVÁCS MÁTÉ GERGŐ	92
[1937] SEYFİ ARKAN (1903–1966) TANULMÁNYAI NÉMETORSZÁGBAN ÉS A NEMZETKÖZI KIKÖTŐ UTASFORGALMI ÉPÜLETE / ZAFER SAĞDIÇ-ORKUN DAYIOĞLU	96
[1937] EGY TERVPÁLYÁZAT PÉLDÁJA: VÁGÓ JÓZSEF TERVE A TÖRÖK NAGY NEMZET- GYŰLÉS ÉPÜLETÉRE – ÇANKAYA, ANKARA / KISS ZSUZSANNA EMÍLIA- KOVÁCS MÁTÉ GERGŐ	99

[1937] A TÖRÖK NAGY NEMZETGYŰLÉS III. ÉPÜLETE ÉS CLEMENS HOLZMEISTER / ZAFER SAĞDIÇ-ORKUN DAYIOĞLU	104
[1938] HILLINGER FERENC HÁZTERVE A BOSZPORUSZ PARTJÁRA – ISZTAMBUL / KOVÁCS MÁTÉ GERGŐ	108
BRUNO TAUT [1880–1938], TÖRÖKORSZÁG ÉS A HELYI ÉPÍTÉSZET / ZAFER SAĞDIÇ-ORKUN DAYIOĞLU	113
[1942] AZ ANITKABİR TERVPÁLYÁZATA ÉS PAUL BONATZ / ZAFER SAĞDIÇ-ORKUN DAYIOĞLU	117
[1942] WEICHINGER KÁROLY RÉSZVÉTELE AZ ANITKABİR TERVPÁLYÁZATÁNAK ZSÚRIJÉBEN / KOVÁCS MÁTÉ GERGŐ	122
[1956–57] A LAKÓTERV ISZTAMBULI SZÁLLODA- ÉS ANKARAI APARTMANHÁZTERVE / KOVÁCS MÁTÉ GERGŐ	124
[1960–1990; 1990-TŐL NAPJAINKIG] A HADI CSALÁD GENERÁCIÓI: HADI SÁNDOR ÉS SEVİNÇ HADI; TÜNDE TULIN HADI ÉS CEM İLHAN / KOVÁCS MÁTÉ GERGŐ	135
METSZETEK ÉS METSZÉSPONTOK A TÖRÖK ÉS A MAGYAR TÖRTÉNELEM ELMÚLT MÁSFÉL ÉVSZÁZADÁBÓL / KÖVECSI-OLÁH PÉTER	139
MAGYAR ÉS NÉMET ÉPÍTÉSZEK TÖRÖKORSZÁGI TERVEI / GURDON BALÁZS	143
TÖRÖK ÉPÍTÉSZEK MAGYARORSZÁGI TERVEI / GURDON BALÁZS	145
IRODALOM	146
ARCHÍVUMOK	156

156 a.

A könyv a Gül Baba Türbéje Örökségvédő Alapítvány, a Külgazdasági és Külügyminisztérium és a Tungsram támogatásával valósult meg.



**A Magyar - Török
Baráti Társaság
Könyvtára, Budapest**



TUNGSRAM

© Hungarian edition TERC Kft., 2022
© Orkun Dayıoğlu, Fodor Gábor, Anthony Gall, M. Dila Gümüş, Kiss Zsuzsanna Emília, Kovács Máté Gergő, Kövecsi-Oláh Péter, Zafer Sağdıç, Emre Saral, Nur Urfalıoğlu, Mehmet Emin Yılmaz, 2022

ISBN 978 615 5445 85 9

Szerkesztő: Kovács Máté Gergő, Zafer Sağdıç

A kötet szerzői: Prof. Dr. Nur Urfalıoğlu (*Yıldız Műszaki Egyetem, Építészmérnöki Kar, Építészettörténeti Tanszék, Isztambul*), Asst. Prof. Dr. Zafer Sağdıç (*Yıldız Műszaki Egyetem, Építészmérnöki Kar, Építészettörténeti Tanszék, Isztambul*), Dr. Fodor Gábor (*Liszt Intézet – Magyar Kulturális Központ, Isztambul*), Mehmet Emin Yılmaz (*építész, Török Építészeti Kutatóközpont, Ankara*), Orkun Dayıoğlu (*archívumfelelős, SALT Kutatóközpont, Isztambul*), Dr. Anthony Gall (*Óbudai Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Kar, Budapest*), Kiss Zsuzsanna Emília (*Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Építészmérnöki Kar, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, Budapest*), Dr. Emre Saral (*Hacettepe Egyetem, Atatürk Intézet, Ankara*), Dr. M. Dila Gümüş (*Isztambuli Egyetem, Művészettörténeti Kar, Török-Islám Művészeti Tanszék, Isztambul*), Dr. Kövecsi-Oláh Péter (*történész, turkológus*), Dr. Kovács Máté Gergő (*Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Építészmérnöki Kar, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, Budapest*)

A török nyelven írt tanulmányokat fordította:

Kovács Máté Gergő

A fordítást lektorálta: Szöllőssy Balázs

Címlapfotó: Körner József, Vass Antal, Molnár Péter és Zilahy István az isztambuli Kavala Hotel makettje körül, 1956. (Molnár Péter hagyatéka, Pazár Béla DLA jóvoltából) 2–3. oldal fotó: Maróti Géza fényképe az Aranyszarvöbölről, 1917. Magyar Nemzeti Galéria Adattára, Ltsz.: 297 © Szépművészeti Múzeum

Kiadja a TERC Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. Szakkönyvkiadó Üzletága, az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének a tagja

Felelős kiadó: a kft. ügyvezető igazgatója
Felelős szerkesztő: Lévai-Kanyó Judit kiadóvezető
Kereskedelmi és marketingvezető:
Augusztini-Szekeres Judit
Azonossági szám: JT-1364

A könyvet tervezte: ART-AND Stúdió
Nyomdai előkészítés: ART-AND Stúdió
Nyomtatás és kötés: Gyomai Kner Nyomda Zrt.
Felelős vezető: Csöndes Zoltán vezérigazgató

Minden jog fenntartva.

Tilos ezen kiadvány bármely részét sokszorosítani, információs rendszerben tárolni vagy sugározni bármely formában vagy módon a kiadóval történt előzetes megállapodás nélkül; tilos továbbá terjeszteni másféle kötésben, borítóval és tördeléssel, mint amilyen formában eredetileg kiadásra került.

TERC Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
1149 Budapest, Pillangó park 9.
Tel: 222-2402, Fax: 222-2405
E-mail: terc@terc.hu
www.terc.hu